

**ПОЛИТИКЕ И МЕРЕ
У ОБЛАСТИ РАЗВОЈА ЉУДСКИХ РЕСУРСА**

Еколошки покрет Врбаса

Врбас, октобар 2021. године

Увод

Еколошки покрет Врбас је организација која постиже врло високе резултате рада у заједници и мобилисању актера на заштити човекове околине, али истовремено има изразити ниске управљачке капацитете и људске и материјалне ресурсе. ЕПВ је недвосмислено најснажнији актер који у последњу деценију и више промовише, информише, покреће, решава и јавно заступа широки сет еколошких тема у Општини Врбас, а у последње време и на територији микро региона - суседних општина Кула, Србобран. То представља одличан потенцијала на коме се заснива и развој организације изнутра. Матрица организационог развоја ЕПВ, која је напарављена на почетку имплементације Институционалног гранта у оквиру АКТ пројекта, указује да у кључним критеријумима - стандардима квалитета, ЕПВ је најачи у области 4 - развијања односа, где је постигао ниво 3. Уједначена, али реалтивно ниска постигнућа ЕПВ је до сада имао код области 1 (спољње окружење) и области 2 (унутрашња организација) – постигнути ниво је испод 2. У складу са тим налазима, извршена је приоритизација области на којим ће организација радити током 2021 и 2022. године и међу њима је развој људских ресурса.

Према иницијалном испитивању капацитета, ЕПВ је био на нивоу 1, који значи да организација нема политику регрутовања, запошљавања и обука, али нема ни стално запослено особље у континуитету. Постоји криза расположивости људских ресурса у организацији. Не постоје политике обука и развоја капацитета.

Жељени ниво који ЕПВ постиже (након прве године имплементације Институционалног гранта (септембар 2021) је Ниво 2, који подразумава да организација има дефинисане политике у области развоја људских ресурса: регрутовања, запошљавања, ангажовања и обуке и да је почела да их спроводи.

ЕПВ је уз менторску подршку, организовао активности дубинске анализе функционисања структура организације (управљачке и извршне) и мапирао индивидуалне капацитете постојећих људских ресурса и потенцијале које је могуће развијати (запослених, ангажованих и волонтерски укључених особа).

Последично томе, договорене су реалистичне политике и мере организације у примарној области људских ресурса - волонтерском ангажману. Дефинисано је регрутовање, ангажовање и обуке за волонтере и тиме уредила питања како обезбедити функционалан ниво људских ресурса за рад у постојећим околностима.

АНГАЖОВАЊА ВОЛОНТЕРА

Сврха и потенцијал

У Србији је постојала значајна традиција волонтерског ангажовања, која је, на жалост, у великој мери напуштена. Волонтерским акцијама направљене су многе добробити, с краја Другог светског рата до седамдесетих година. Међутим, мора се имати у виду да је волонтеризам кроз новију историју, пре свега у СФРЈ, углавном био генерисан од стране владајућих и партијских структура. Волонтеризам као ехо и последица цивилног ангажовања, по нама, никада није био значајнији чинилац друштвеног живота у нашој земљи. Ценимо, да доносиоци одлука данас не доживљавају развој волонтеризма као потенцијал и значајну полугу друштвеног развоја у коју вреди уложити

озбиљнија средства (која би се потом многоструко вратила), стога овај простор видимо непопуњеним и као прилику за друштвени ангажман.

Дугогодишњим праћењем локалних политика и задовољства грађана њиховом реализацијом, уочили смо значајно нездовољство грађана пруженом услугом у готово свим областима јавног живота, како из локалне, тако и из надлежности виших органа власти. Квалитет урбаних услова погоршава се од центра ка периферији насеља, од седишта Општине ка насељеним местима, селима (одржавање јавних зелених површина, одржавање путне инфраструктуре, урбаног мобилијара, дечијих игралишта...). Капацитет јавно-комуналног предузећа, које у највећој мери покрива потребе урбаног живљења, је ограничен, њихови ресурси су пренапрегнути.

Логично би било закључити да постоји несумљиви јавни интерес за додатним, волонтерским радом ради достизања већег задовољства грађана урбаним условима живота.

ЕПВ је одмах по свом оснивању уочио потребу организовања волонтерског рада. Ефекти волонтеризма највидљивији су индикатори достигнућа и остваривања јавног интереса кроз нашу организацију. Стога је развој волонтеризма, тј. неговање и улагање у волонтерски рад један је од приоритета ЕПВ.

У неколико спроведених анкета, утврдили смо постојање жеље и воље грађана да се на пригодан начин укључе у рад организације, како би дали свој лични допринос одржавању и развоју свог града.

Нема никакве сумње да постоји јавни интерес за организовањем волонтерског рада и да ЕПВ има потенцијал да га организује у већој мери и са квалитетнијим резултатима, који би били значајнији чинилац одржавања и поправљања услова живота у локалној заједници.

АНАЛИЗА СИТУАЦИЈЕ

Врсте активности

ЕПВ је у последњих 15-так година организовао преко 300 активности уз учешће волонтера. Врсте активности у којима су учествовали волонтери:

1. Радне акције подизања урбане културе;
2. Израда и санација урбаног мобилијара;
3. Едукативне радионице;
4. Обуке и семинари;
5. Састанци (Фокус групе, округли столови, трибине, вебинари...);
6. Анкетирање грађана;
7. Подела едукативног материјала;
8. Мониторинг животне средине.

Облици ангажовања

Припрема догађаја:

1. формирање листа учесника,
2. позивање,
3. припрема чек листи,

4. припрема упитника за учеснике,
5. припрема промотивног материјала,
6. припрема презентација.

Реализација догађаја:

1. чекирање,
2. фотографисање,
3. подела хране, освежења и промотивног материјала,
4. вршњачка едукација, мултимедијалне радионице,
5. радни допринос (шмирглање, фарбање, крчење, чишћење, кошење, крчење),
6. изјаве за медије,
7. превоз људи и материјала,
8. еко патроле (обилазак терена, евидентација стања и аномалија у амбијенту),
9. пријава аномалија пословном оператору код којег је узрок проблема или надлежној инспекцији, уколико нема еха,
10. захтеви за информације од јавног значаја,
11. жалбе поверенику за информације од јавног значаја,
12. евидентација ангажовања у волонтерским књижицама,
13. солидарна подршка активностима других ОЦД.

Потребе

Постоји потреба за наставак и одржавање свих горе наведених облика волонтерског рада. Такође постоји потреба за прошерење и увођење нових облика ангажовања волонтера у следећим областима-задацима:

Област Извештавања о догађајима:

1. Управљање догађајима, модерација, фасилитација;
2. Писана саопштења о догађајима;
3. Интерна контрола јавних обраћања;
4. Обрада фотографија;
5. Израда и обрада видео материјала;
6. Постављање саопштења на сајту организације;
7. Одржавање налога и страница на друштвеним мрежама;
8. Одржавање мејлинг листе и осталих контакт листа;
9. Слање саопштења у медије;
10. Праћење press cliping-a;

Област пружања Савета (про боно)

1. Стручни и искуствени савети по појединим областима ангажовања;
2. Контрола уговора;
3. Израда предлога тужби;
4. Израда обраћања надлежним службама;
5. Други правни савети;
6. Учешће у раду Савета ЕПВ.

Област припреме Пројектата

1. Праћење и извештавање о отвореним конкурсима;
2. Учешће на инфо сесијама донатора;
3. Учешће на припремним састанцима за израду пројекта;
4. Учешће на изради пројекта;
5. Подизање капацитета за смисленије и корисније учешће у пројектним догађајима;
6. Извештавање о реализацији пројекта;
7. Учешће на обукама у организацији донатора.

Област Администрације и Евиденције

1. Физичко разврставање и сортирање књиговодствено-финансијске документације;
2. Каталогизација реализованих пројекта;
3. Електронска евиденција књиговодствено финансијске документације;
4. Генерисање годишњег извештаја о раду организације (евиденција активности и финансијских промена на рачунима ЕПВ);
5. Праћење и контрола пословне активности – прикупљање и продаја секундарне сировине;
6. Одржавање база контаката:
  - 1) донатори,
  - 2) пословни партнери,
  - 3) ОЦД партнери,
  - 4) активни грађани,
  - 5) дојављивачи,
  - 6) незапослени са степеном инвалидности,
  - 7) установе и институције од значаја за рад ЕПВ,
  - 8) опоненти.

Област Остале активности:

1. Организација волонтерског рада (одржавање листе волонтера, позивање, распоред и упошљавање, праћење рада, забава и дружење, оцена доприноса, подобности...).
2. Накнадни разговори са учесницима догађаја ради утисака, предлога за корекције, реализацију договора...
3. Креирање Гугл анкета;
4. Неформални разговори на маргинама догађаја;
5. Графичка решења за промотивни материјал;
6. Уступање простора за окупљање, привремено одлагање и чување материјала и средстава за рад;
8. Набавка (материјала и средстава за рад, хране и освежења, избор и набавка опреме...);
9. Евиденција учешћа у активностима кроз волонтерске књижице.
10. Подизање преговарачког капацитета и учешће у преговорима са представницима јавног и пословног сектора;

Област Односа према пословним операторима

1. Истраживање и упознавање са новим технологијама у области циркуларне економије;
2. Истраживање тржишта доступних технологија у области циркуларне економије;

3. Истраживање и евидентирање еколошке проблематике и достигнутих еколошких стандарда пословања код пословних оператора из региона, који имају утицај на животну средину.
4. Истраживање економско-финансијске стабилности пословних оператора, ради процене капацитета за еколошке инвестиције.

ПЛАН АНГАЖОВАЊА ВОЛОНТЕРА

Циљне групе потенцијалних волонтера

1. Школска деца и омладина;
2. Родитељи школске деце и омладине;
3. Предметни наставници, координатори школа;
4. Деца из предшколских установа;
5. Студенти, апсолвенти;
6. Активни грађани;
7. Грађани дојављивачи;
8. Пензионери;
9. Незапослени инвалиди;
10. Пратиоци на друштвеним мрежама.

Циљне групе потенцијалних волонтера са специфичним вештинама

1. Студенти политичких наука, посебно смерови журналистике (јавна обраћања, израда саопштења, израда објава на друштвеним мрежама, одржавање блога...);
2. Студенти, докторанти биологије, екологије, хемије, биохемије, инжењерства заштите животне средине, медицине... (израда студија штетних емисија на здравље људи и животну средину);
3. Студенти информационих технологија (израда и одржавање интернет портала, блога, страница и профила на друштвеним мрежама...);
4. Студенти академије уметности, високих школа за дизајн, студенти пејзажне архитектуре... – (идејна решења за промотивни материјал, припрема за штампу, израда студија (дипломски, семинарски, мастер, докторати) амбијенталног уређења на пројектни задатак ЕПВ...)
5. Високо образована, незапослена лица са потребом подизања практичних знања реализације и управљања пројектима, упознавања са специфичним приликама код пословних оператора и алатима циркуларне економије...
6. Пензионери са стручним искуством у пословном и јавном сектору;

Модели и прилике за анимацију

1. Догађаји са цивилним друштвом у организацији ЕПВ – неформални разговори, упитници;
2. Еко школице, радионице и други догађаји са школском децом и омладином – неформални разговори, упитници за децу и родитеље;
3. Саопштења ЕПВ – пасус анимације;
4. Радио џингл;
5. Видео, ТВ реклами;
6. Плаћени огласи на друштвеним мрежама;
7. Гугл анкетирање;

Услови за ангажовање волонтера

1. Организатори волонтерског рада;
2. Простор за окупљање;
3. Простор за слободне активности и дружење;
4. Канцеларијски намештај;
5. Канцеларијска опрема;
6. Интернет;
7. Опрема за *rest room* (пинг понг сто, домине, шах, ТВ, блутут звучник, шанкић за грицке и безалкохолна пића...);
8. Помоћни и потрошни материјал;
9. Званичан системски софтвер;
10. Опрема за радне акције;
11. Храна и освежење за активности;
12. Освежење и грицкалице за канцеларијски рад;
13. Материјал и средства за радне акције;
14. Економат за материјал и средства за радне акције;
15. Ажуриране листе волонтера по циљним групама;
16. Листа потенцијалних извора средстава за волонтерске трошкове;
17. Програм обуке волонтера;
18. Волонтерске књижице;
19. Радно место (плата и/или хонорар)- координатор волонтерског рада, са систематизацијом послова и радних задатака;
20. Одлука о вредновању резултата рада волонтера;
21. Признања и награде за посебан допринос;
22. Оснивање и регистрација Волонтерског центра;
23. Промоција и оглашавање (флајери, радио џингл, видео клип...)

Договори (уговори) које је потребно оставити

1. Договор са локалном самоуправом о подршци у простору, плаћеној координацији волонтерског рада, минимуму трошкова за материјал и средства за рад...
2. Договор са пословним операторима о подршци изградње квалитетне базе незапослених лица кроз Волонтерски центар ЕПВ;
3. Договор са Националном службом за запошљавање о подршци запошљавања незапослених лица из Волонтерског центра ЕПВ и оглашавање расположивих кадрова који су прошли волонтерску обуку и стаж од најмање 12 месеци.

Закључне напомене

Овај документ је направљен у јуну 2021 године од стране управљачког тима ЕПВ и његова имплементација почеће у 2022 годину заједно са имплементацијом првог Стратешког плана организације.

Израда Комуникационе стратегије омогућена је реализацијом пројекта "Заједно за активно грађанско друштво - АКТ", који је добио подршку Владе Швајцарске а спровеле су га у Србији

Helvetas Swiss International и Грађанске иницијативе. Мишљење које је изнето овим документом је мишљење аутора и не представља нужно и мишљење Владе Швајцарске, Helvetas или Грађанских иницијатива.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC